

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44512
Nom	Trastorns del desenvolupament del llenguatge
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	3.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2	5 - Intervenció en els trastorns de l'audició i del llenguatge	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
MAÑA LLORIA, AMELIA	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

L'assignatura Trastorns del Llenguatge té com a objectiu oferir un acostament al concepte i anàlisi qualitativa dels trastorns de l'adquisició del llenguatge, així com, als principis bàsics de la seua intervenció. En la primera part s'analitzen les característiques dels trastorns específics del desenvolupament del llenguatge i les seues diferents classificacions. Així mateix, s'examinen altres trastorns del desenvolupament que comporten dificultats en la comunicació i el llenguatge. La matèria proporciona informació sobre la tipologia lingüística i comunicativa d'aquestes dificultats en cadascun dels trastorns, sobre les seues bases neurobiològiques i cognitives, sobre el seu impacte en la interacció social, en l'aprenentatge d'altres llengües i en els assoliments acadèmics. La segona part de la matèria es dedica a l'estudi dels principis bàsics de la intervenció en comunicació i llenguatge en l'àmbit escolar. S'analitza l'establiment d'objectius, l'elecció d'agents d'intervenció i les diferents línies metodològiques i la seua efectivitat, segons l'evidència científica, i els procediments bàsics en l'estimulació del llenguatge. S'adquireixen recursos pràctics per a realitzar estimulació reforçada del llenguatge en l'aula, per a instaurar funcionalitat comunicativa. S'analitzen els principis bàsics de la intervenció en cadascun dels nivells lingüístics i els recursos tècnics més utilitzats, així com la conveniència i característiques d'aplicació de sistemes de comunicació augmentatius i alternatius.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2

- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguin comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Conèixer i ser capaç de dissenyar, aplicar i avaluar els sistemes de comunicació augmentativa.
- Conèixer i comprendre processos d'investigació en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu i social
- Tindre un compromís actiu amb la no discriminació, la igualtat d'oportunitats i l'equitat
- Buscar, gestionar i analitzar informació científicoprofessional
- Conèixer i comprendre els procediments d'avaluació i intervenció en l'entorn escolar en xiquets i xiquetes amb necessitats específiques de suport educatiu
- Dissenyar, planificar i avaluar mesures ordinàries i específiques d'atenció en funció de les diferents necessitats específiques de suport educatiu i en el context social
- Conèixer i comprendre l'impacte de les necessitats específiques de suport educatiu sobre les relacions familiars

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Saber els criteris classificatoris actuals dels trastorns del parla, veu, llenguatge i audició.
- Saber establir els procediments oportuns per a l'avaluació dels trastorns de la parla, veu i llenguatge en l'etapa infantil.
- Saber interpretar les variables més rellevants per a explicar l'heterogeneïtat subjacent als trastorns del parla, veu, llenguatge i l'audició.
- Dominar les directrius per al disseny d'intervencions basades en l'evidència dels trastorns del parla, veu, llenguatge i audició en l'etapa infantil.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Trastorns específics durant el desenvolupament del llenguatge.

Els trastorns del llenguatge durant el desenvolupament. Epidemiologia. Bases neurobiològiques, lingüístiques i cognitives. Evolució conceptual dels trastorns del llenguatge. Classificacions, criteris i etiquetes diagnòstiques.

2. Principis metodològics de la intervenció

Avaluació com a base de la intervenció. Detecció de necessitats i formulació objectius. Enfocaments metodològics i procediments d'intervenció. Agents i contextos d'intervenció.

3. L'estimulació reforçada i sistematitzada del llenguatge

Concepte i criteris per a la indicació d'intervenció mitjançant l'estimulació reforçada i sistematitzada. Procediments de la intervenció: Concepte d'ajust comunicatiu, d'interaccions duals d'alta qualitat Els programes d'assessorament per a pares i cuidadors. El paper de l'escola.

4. Exercicis funcionals i exercicis dirigits

Concepte i criteris per a la indicació d'intervenció mitjançant exercicis funcionals i/o exercicis dirigits. Esquema pedagògic d'exercicis funcionals. Agents i contextos de la intervenció en exercicis dirigits.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	21,00	100
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	7,00	0
Preparació de classes de teoria	3,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	4,00	0
TOTAL	75,00	

METODOLOGIA DOCENT

Lliçó magistral participativa

Aprenentatge basat en resolució de casos pràctics

Activitats de reflexió i transferència del coneixement

Tutoria Acadèmica

Treball en grup i cooperatiu

AVALUACIÓ

Primera i segona convocatòria:

1. Activitats teoricopràctiques (35%): bloc no recuperable
2. Prova de desenvolupament (60%) que recollirà continguts teòric pràctics treballats a l'aula, tant en les explicacions com en les activitats: bloc recuperable
3. Participació activa en classe i/o en els fòrums virtuals (5%): bloc no recuperable

Per superar la matèria s'haurà de superar almenys el 50% en els apartats d'avaluació (1) i (2).

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Acosta, V. y Moreno, A. (2005) Dificultades del lenguaje en ambientes educativos. Del retraso al trastorno específico del lenguaje. Barcelona: Masson.
- Juárez, A. y Monfort, M. (2001). Estimulación del lenguaje oral. Madrid: Entha Ediciones.
- Mendoza, E. (2001). Trastorno específico del lenguaje, Madrid: Pirámide.
- Acosta, V.M. y Moreno, A.M. (1999) Dificultades del lenguaje en ambientes educativos. Del retraso al trastorno específico del lenguaje. Barcelona. Elsevier Masson.

Complementàries

- Cervera-Mérida, J. y Ygual-Fernández, A. (2006). Intervención logopédica en los niveles de la lengua. En: Garayzábal, E. (Ed.) Lingüística clínica y logopedia. Madrid: A. Machado Libros.
- Aguado G. et al. (2015). Documento de consenso elaborada por el comité de expertos en TEL sobre el diagnóstico del trastorno. Revista de Logopedia, Foniatría y Audiología, 35(4), 147-149.

- Carballo, G. (2012). Guía para la evaluación del TEL: algunas consideraciones. Revista de Logopedia, Foniatría y Audiología, 32(2), 87-93.
- Narbona, J. Y Chevrie-Muller, C. (1997) El lenguaje del niño. Desarrollo normal, evaluación y trastornos. Barcelona: Masson.
- Monfort, I., Monfort, M. y Juárez-Sánchez, A. (2014). Investigación y práctica profesional en logopedia. Revista de Neurología 58(Supl 1), S111-5

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Els temes 1 a 3 es mantenen tal com estaven dissenyats. Per als continguts del tema 4 es proporcionaran materials i s'usaran per a exemplificar els mètodes d'intervenció dels temes 2 i 3.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

Les 21 hores arreglades d'ensenyament presencial passen a Estudi i Treball autònom (passa de 10 a 31h). La resta d'apartats queden com estan.

La guia docent actual estableix 21 hores de classes teòriques i/o pràctiques a l'aula. No obstant això, per a adaptar l'assignatura al model de docència híbrida, el temps indicat per a les classes teòriques i/o pràctiques es divideix de la següent manera: 50% de classes presencials a l'aula i 50% de classes no presencials, que podran ser síncrones o asíncrones. Per a complir amb aquesta planificació temporal, s'ha establert un sistema de rotació setmanal, dividint a l'alumnat en dos subgrups que assisteixen a les classes presencials i no presencials de forma alterna. No obstant això, es procurarà la màxima presencialitat sempre que la capacitat de l'aula i els alumnes matriculats permeten complir les normes sanitàries. En aqueix cas, la presencialitat de l'alumnat serà del 100% de les sessions-

Pla de contingència: Si la situació sanitària requereix reduir o eliminar la docència presencial, les hores destinades a les classes teòriques i/o pràctiques en aula es podran substituir per classes no presencials, que podran ser igualment síncrones o asíncrones.

3. Metodologia docent

La guia docent establia cinc tipus d'activitats docents: Lliçó magistral, Aprenentatge basat en problemes, Treball en grup, exposició i debat i tutoria acadèmica.

Per a adaptar l'assignatura al model de docència híbrida, en primer lloc, les classes teòriques i/o pràctiques podran ser de tres tipus:

- a) Presencials, impartides a l'aula amb el 50% de l'alumnat assistent (o 100% si l'aforament ho permet).
- b) No presencials síncrones, retransmeses pel docent en directe mitjançant Blackboard Collaborate o una altra plataforma anàloga. Les classes no presencials síncrones s'impartiran dins de l'horari habitual de

l'assignatura, sempre que es dispose dels mitjans tecnològics adequats.

c) No presencials asíncrones, facilitant el docent a través d'Aula Virtual materials docents, presentacions (amb o sense locució) o vídeos en els quals s'explicaran els continguts de cada tema i es modelaran les competències requerides.

Les classes teòriques i/o pràctiques, en qualsevol dels tres tipus anteriors, s'orientaran cap a una docència activa que potencie la participació, atenent especialment els continguts i competències de major complexitat, a la resolució de dubtes, a la discussió de continguts, i a la realització i correcció d'activitats tant individuals com en grup. Amb aquest objectiu, s'inclouran activitats de treball autònom de l'alumnat a través d'Aula Virtual, com l'estudi de casos o altres activitats pràctiques, de reflexió i/o d'ampliació. La correcció i discussió d'aquestes activitats es podrà realitzar de forma presencial a l'aula, de forma no presencial síncrona o de forma no presencial asíncrona (per exemple, proporcionant un document amb respostes correctes i/o establint una discussió en un xat o fòrum d'Aula Virtual).

Les tutories es podran realitzar de forma asíncrona (per exemple, mitjançant un fòrum de tutories en Aula Virtual, per correu electrònic, o a través de la missatgeria interna d'Aula Virtual) i/o de forma síncrona (mitjançant una sala de xat en Aula Virtual o una videoconferència amb Blackboard Collaborate o una altra plataforma anàloga).

Pla de contingència: Si la situació sanitària requirira reduir o eliminar la docència presencial, les classes teòriques i/o pràctiques en aula es podran substituir per classes no presencials síncrones o asíncrones. Respecte a les activitats la metodologia descrita ja permet la seua realització de forma no presencial, per la qual cosa s'establirà aquesta modalitat com a única opció possible.

4. Avaluació

1. Examen: El percentatge de la qualificació final corresponent a l'examen es manté al 60%. L'examen es realitzarà **presencialment i constarà d'un cas pràctic per al qual es plantejaran diverses preguntes obertes d'elaboració i/o reflexió que requeriran de la integració de continguts teòric-pràctics. L'ús de material estarà permès.

2. Activitats: Aquesta part atorga un 40% de la qualificació final, es realitzaran diverses activitats, algunes individuals i unes altres a resoldre en xicotet grup.

3. S'elimina el 5% per assistència a classe.

Per a superar la matèria s'haurà de superar almenys el 50% dels apartats 1 i 2 i lliurar, almenys, el 70% de les activitats realitzades.

Pla de contingència: Si la situació sanitària fóra incompatible amb un examen presencial, aquest passaria a realitzar-se de forma no presencial, facilitant les preguntes i arreglant les respostes mitjançant les eines disponibles en Aula Virtual. A més d'això, en cas necessari, el professorat aplicarà mesures de flexibilitat en el format i termini de presentació de les activitats.

Finalment, es fa constar que, d'acord amb el reglament d'avaluació i qualificació de la UV, les activitats d'avaluació orals, realitzades de forma presencial o no presencial síncrona, hauran de ser gravades mitjançant les eines tecnològiques disponibles (per exemple, Blackboard Collaborate o una altra plataforma anàloga).

5. Bibliografia

El material bàsic se substitueix per les presentacions i es mantenen com a lectures recomanades totes aquelles indicades en la guia docent que estiguen disponibles en les bases de dades que té subscrita la Universitat de València (<https://uv-es.libguides.com/estudiants>), atès que són accessibles per l'alumnat mitjançant una connexió a la xarxa privada virtual (VPN). Tots els articles necessaris per a les activitats seran accessibles a través de la VPN.